

เล่นที่อินเดีย

พ.อ. ศุภพร เคนการ

ขอขอบคุณทุกท่านที่สนใจ และให้กำลังใจที่ถามว่า เมื่อไรเสน่ห์อินเดียจะมีมาอีก ผู้เขียนถือว่าเสียงของท่านคือเสียงสวรรค์ ในเมื่อมีโอกาสทำหน้าที่สะท้อนมุมมองหนึ่งของโลกให้ผู้สนใจได้มองเห็นวิถีของโลกอีกแนวทางหนึ่ง อุดคิดไม่ได้ว่าน่าจะได้นำประเด็นต่างๆ ที่ควรนำมาเล่าไว้ ท่านผู้รู้ก็ท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่าไปอินเดียให้ได้รสชาติ ต้องถือคติ ๗ ประการนี้ใส่กระเป๋าไว้ตลอดการเดินทาง คือ

๑. กินอย่างฝรั่ง
๒. ใช้สตางค์อย่างญี่ปุ่น
๓. คลุกฝุ่นอย่างทิเบต
๔. สังกะสีอย่างชาวจีน
๕. ติดดินอย่างพระพุทธรูป
๖. มั่นคงอย่างพระอรหันต์
๗. มุ่งมั่นอย่างพระโพธิสัตว์

● กินอย่างฝรั่ง

กินอย่างไรเรียกว่ากินอย่างฝรั่ง และทำไมต้องยกย่องฝรั่งไปทุกประเด็น ลองฟังคนแม่ฮ่องสอนสะท้อนภาพไทยกับฝรั่งเมื่อต้นปี ๕๗ สักนิด อาจได้ข้อคิดบางประการ ชาวแม่ฮ่องสอนพูดว่า "ถ้าคนไทยเลี้ยงง่ายอย่างฝรั่ง สตางค์คงเหลือเยอะ" คำพูดนี้สะท้อนให้เห็นว่าฝรั่งเขาอยู่กินอย่างไร เมื่อเข้ามาท่องเที่ยวในบ้านเรา เขาใช้ชีวิตอย่างไร เป็นอย่างไรของท่านพูดไว้มากน้อยเพียงไร เสียงสะท้อนเหล่านี้ถ้าเราสามารถนำมาปรับปรุงวิถีชีวิตได้ จะเกิดประโยชน์มหาศาล ถ้าเราไม่คิดรสนิยม แบบที่กล่าวว่ารวยได้ดีต่ำรสนิยมสูง รัศมีการท่องเที่ยวไกล การกินรุนแรงและ

ต่อเนื่อง ก่อนจะจากช่วงนี้ไปขอแนะนำให้ทราบถึงการกินของชาวอินเดียสักนิด อินเดียไม่นิยมกินอาหารหนักตอนเช้า ตอนกลางวันจึงจะกินอาหารหนัก พอตอนค่ำอีกมื้อ ไม่นิยมเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายมาก ผู้เขียนไปอินเดียบ่อยครั้งแต่ไม่เคยเห็นคนเฆมาอนตามสถานที่สาธารณะแม้ครั้งเดียวเวลาท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาโลกกว้าง ฝรั่งเศสที่เอออยู่มิใช่อยู่เพื่อกิน

● ใช้สตางค์อย่างญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นชาติที่แพ้สงครามอย่างยับเยิน ที่เมืองอิโรชิมาวันเดียวคนตาย ๑๓๐,๐๐๐ คน บาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ที่นางาซากิระเบิดลูกเดียวสังหารคนดีถึง ๗๕,๐๐๐ คน ความเจ็บปวดจากพิษร้ายสงคราม และความย่อยยับทางเศรษฐกิจ ทำให้ชาวญี่ปุ่นต้องระมัดระวังการใช้จ่ายอย่างมาก มีวินัยการคลังอย่างดี ไม่กล้าสุรุ่ยสุร่ายไม่นานญี่ปุ่นก็ฟื้นจากความบอบช้ำ และกลายเป็นผู้นำเศรษฐกิจโลก ด้วยการใช้จ่ายอย่างเห็นคุณค่าของเงินตรา จึงได้เปรียบคนชาติวินัย ญี่ปุ่นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การมีวินัยการคลังทำให้สามารถลุกขึ้นมาขึ้นได้อย่างสง่าบนเวทีโลก นอกจากการใช้จ่ายเป็นแล้ว ญี่ปุ่นยังฉลาดในการนำทรัพย์สินเข้าประเทศ แต่ช่วงโม่งนี้ การใช้จ่ายครั้งสุดท้ายต้องยกให้คนอินเดีย เพราะสตรีนางหนึ่งเดินทางไปพบแพทย์เป็นระยะทาง ๕ กิโลเมตร โดยไม่ยอมเสียค่าโดยสารชนิดใดๆ เมื่อคนไทยถาม นางก็ตอบว่า สตางค์เข้าใ้ห้ง่าย แต่ควรนำออกให้ยาก ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ อย่าใช้จ่ายอะไร เข้าทำนองว่า "เงินนั้นหายากต้องลำบากหากินไกล ขึ้นกินมากกินไป ต้องเข้าใจอีกนาน"

● กลูกฝุ่นอย่างทิเบต

การแสดงความเคารพต่อสังเวชนียสถาน หรือปูชนียสถานของชาวทิเบตนั้นคนไทยเห็นแล้วต้องยกนิ้วให้ เพราะเขาตั้งใจกระทำอย่างถวายชีวิตจริงๆ วิธีการกราบแบบอัยฎางคประดิษฐ์ ชาวทิเบตทั้งพระและฆราวาสทำด้วยความศรัทธาอันเปี่ยมล้นหัวใจ ขณะที่กราบไหว้เขาไม่สนใจว่าจะทับลงไปบนอะไร จะมีฝุ่นสกปรกอย่างไรก็ไม่ได้ใส่ใจไม่รังเกียจ คนจะเดินผ่านศีรษะ ข้ามส่วนไหนของร่างกายก็ช่าง การกราบไปรอบๆ สถานที่ที่คงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะครบ ๑๐๘ ครั้งจึงจะพัก กลุ่มคนที่กระทำได้อย่างนี้ มีเฉพาะชาวทิเบตเท่านั้น ถ้าไม่ศรัทธาจริงไม่มีความนอบน้อมจริง เป็นเรื่องยากที่จะทำได้ คนไปอินเดีย ถ้าสามารถลงไปคลุกฝุ่นได้อย่างพระทิเบตทุกอย่างจะหมดปัญหา ชาวทิเบตเคยพูดไว้ว่า การจะบรรลุคุณธรรมขั้นสูง ศรัทธาต้องมาก่อน ศรัทธาเป็นรุ่งอรุณของคุณธรรมทั้งปวง และชาวทิเบตก็แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์แล้วว่า ศรัทธาของเขายิ่งใหญ่จริงๆ พวกเราชาวพุทธไทยขออนุโมทนาด้วยใจจริง

● สังเกตอย่างชาวจีน

หัวข้อนี้มิได้มีไว้อย่างสวยหรู และเป็นไปอย่างคล่องปากเท่านั้น ปัจจุบันนี้ไม่มีช่องว่างสำหรับนักสังเกตอย่างชาวจีน ทว่าทุกมุมโลกมีคนจีนและอาหารจีน สินค้าจีนวางขายเต็มไปหมดแล้ว แม้ในกลุ่มประเทศที่ไม่มีใครสนใจอยากไปอยู่ เช่น แอฟริกา เพราะกันดารและขาดแคลนในสายตาของคนรักความสะดวกสบาย ชาวจีนไปอยู่จน

ครบแล้ว การไปอยู่แต่ละแห่งของชาวจีนมิใช่อยู่เฉยๆ แต่อยู่อย่างนักสังเกตการณ์ที่ตักตวงผลประโยชน์ด้วยการทำธุรกิจ เพราะชาวจีนถือว่าที่ไหนมีดินที่นั่นต้องทำกินได้ ที่ไหนมีอากาศหายใจ ชาวจีนต้องอยู่ได้ ไทยเป็นประเทศเล็ก ประชากรจํานวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับชาวจีน แต่ที่น้อยกว่าชาวจีน คือความขยันอดทน อดออม แต่ยังไม่สายที่จะฝึกเป็นชาติที่**มองรอบทิศ คิดตลอดทาง สร้างสรรค์ตลอดไป** ไม่มีคำว่าสายสำหรับการ**มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้** ศึกษองชาวจีน มิใช่เขาไม่มีส่วนเสียหาย แต่สิ่งเหล่านั้นเราไม่มอง เราคิดอย่างหลงพ้อพุทธทาส พุดไว้ว่า

*เขามีส่วนเลวบ้างช่างหัวเขา
จงเลือกเอาส่วนที่ดีเขามีอยู่
เป็นประโยชน์โลกบ้างยังนำดู
ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลยฯ*

● คิดดินอย่างพระธุดงค์

พระธุดงค์ไปไหนก็จะนอนกลางดิน กินกลางทราย ไม่ห่างดิน เมื่อใดห่างดิน เมื่อนั้นจะห่างธรรม การธุดงค์ในอินเดียที่เป็นคณะใหญ่ของพระสงฆ์ไทย เป็นที่สนใจของชาวภารตะมาก ปลายปี ๕๒ คือการนำพระสงฆ์และอุบาสก อุบาสิกา ของหลวงพ่อดอนอง กตปุญโญ วัดสังฆทาน นนทบุรี การธุดงค์ ๔๕ วัน ที่ชาวอินเดียให้การยอมรับนั้น เพราะสถานที่พักแรมแต่ละคืน ท่านจะนำทำความสะอาดอย่างดีเยี่ยม สิ่งเหล่านี้คนอินเดียไม่เคยพบมาก่อน จึงเกิดอาการแจ่มแจ้งพระธุดงค์ไทยทำความสะอาดที่พัก นับว่าเป็นพัฒนาการของธุดงค์แห่งยุคสมัย

ผู้ที่ไม่เคยนอนพื้นดินจริงๆ ลองฝึกไว้ก็จะเกิดความใกล้ชิดกับแผ่นดิน ได้แนวคิดอีกแบบ เมื่อสัมผัสแผ่นดิน สถานที่ที่รองรับสรรพสิ่งในโลก แม้แต่บุคคลที่ไม่เคยได้สัมผัสดิน สุดท้ายแล้วก็ต้องคืนสภาพให้กับแผ่นดินดั้งเดิม เช่นท่านกล่าวไว้ว่า

*คนกินสัตว์ฯ กินพืชยึดชีวิต
พืชมีลัทธิกินดินสิ้นสงสัย
กาลเวลาหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไป
ว่าทำไมพื้นดินกลับกินคน*

● มั่นคงอย่างพระอรหันต์

เป็นที่ทราบกันดีว่าพระอรหันต์ ท่านเป็นผู้ไม่หวั่นไหวไปตามกระแสโลกธรรม ไม่ดีใจจนหลงลอยเมื่อได้รับ ลาภ ยศ สุข สรรเสริญ ไม่เศร้าโศกเสียใจยามประสบกับเสื่อมลาภ เสื่อมยศ ได้รับทุกข์ และถูกนิทานบางคนบางท่านก็ว่าพระอรหันต์เป็นบุคคลที่ **"เผาไม่ไหม้ ใกล้เคียงไม่ร้อน นอนไม่มาก ปากไม่โป่ง โกงไม่เป็น"**

๑. ความดีที่เป็นคุณสมบัติของพระอรหันต์ไม่มีใครจะนำไปเผา ทำลายได้เหมือนวัสดุ สิ่งของ ยิ่งกว่านั้นไม่มีใครจะเผาท่านได้ด้วยไฟราคะ ไฟโทสะ และไฟโมหะ

๒. ใกล้เคียงไม่ร้อน คือไม่ต้องร้อนใจว่าท่านจะเป็นภัยแก่เรา เรื่องต่างๆ ที่เป็นบาป อุกุศล มีผล เป็นโทษ เป็นทุกข์ ขอให้เบาใจได้ เย็นใจได้ สบายใจได้

๓. นอนไม่มาก ลักษณะการนอนของบุคคลต่างๆ มีข้อสังเกตไว้ดังนี้ พระอรหันต์ท่านนอน ๔ (๔ ชั่วโมง

ต่อหนึ่งวัน) เศรษฐีนอน ๕ พระราชานอน ๖ ยากจนอนนาน เกือบคร้านนอนทั้งวัน

๔. ปากไม่โป่ง การควบคุมวาจาให้อยู่ในศีลธรรม เป็นคุณสมบัติของพระอรหันต์ ท่านจึงไม่รู้สึกรังเกียจต่างจากปุถุชน การควบคุมวาจา แม้จะมีกุศลกรรมบถ เป็นเครื่องควบคุมถึง ๔ ประการ ก็ยังถือว่าปฏิบัติได้ยาก

๕. โกงไม่เป็น ท่านที่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับพระอรหันต์ ทุกเรื่องโปร่งใส ไร้กังวล ไม่ต้องห่วงกังวล ไม่ต้องหวังว่าท่านจะมีสองมาตรฐาน ข้อที่ควรระวังคือตัวเราเอง เข้าทำนองที่พูดกันว่า

*คนเดียวที่ถูกลัวคือตัวของกูเอง
คนเดียวที่ถูกเกรงคือตัวกูเองมีวิชา
วันไหนที่กูรู้ว่าตัวกูเป็นอะไร
วันนั้นกูจะไปให้ไกลๆ เพราะถูกลัว*

● มุ่งมั่นอย่างพระโพธิสัตว์

มโนปณิธานที่พระโพธิสัตว์ตั้งไว้แล้ว ไม่เคยเปลี่ยนแปลง มีแต่เพิ่มความแก่กล้าขึ้นเรื่อยๆ จนกว่าสิ่งนั้นจะประสบความสำเร็จ ในห้วงเวลาที่บำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ท่านมีจริยวัตร ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. ไม่ปรารถนาว่าร่างกายอย่ามีโรคภัยไข้เจ็บ
๒. ไม่ปรารถนาว่าให้ใครตามใจ
๓. ไม่ปรารถนาว่าให้งานสำเร็จผลโดยเร็ว
๔. การครองชีพ ไม่ปรารถนาว่าจะไม่มีอันตราย
๕. การชำระจิต ไม่ปรารถนาว่าจะไม่มีอุปสรรค
๖. การปฏิบัติ ไม่ปรารถนาว่าจะไม่มีมารผจญ
๗. การทำความดี ไม่ปรารถนาจะมีสิ่งตอบแทน
๘. การคบเพื่อน ไม่ปรารถนาจะได้ผลประโยชน์
๙. เห็นลาภ ไม่ปรารถนาจะมีหุ้น
๑๐. ถูกใส่ร้าย ไม่ปรารถนาว่าจะได้ตอบ

ในขณะที่เรากำลังอ่านแคนพุทธภูมิ ความรู้สึกดีๆ จะผุดขึ้นมาในใจอย่างมหัศจรรย์ มีหลายคนพูดว่าความรู้สึกอย่างนี้ไม่อาจซื้อหาด้วยเงินตรา ทำให้เรามีมุมมองที่สวยงามในใจว่า นี่คือ**เสน่ห์อันเดียว**